

שְׁעוֹשִׁים אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה, נִקְרָאִים בְּשֵׁם אַחַר, וְהָרִי דְבָר זֶה יְדוּעַ בֵּין הַחֲבָרִים, וּמְשׁוּם כִּף וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, בְּנוֹ מִמֶּשׁ, מִהֲרָאשִׁית וְעַד הַסִּיּוּמִים [בְּנוֹ] הִזָּה בְּנוֹ.

שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמָה הַשְּׂבִיעַ יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף, שְׂכָתוֹב שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי? אֲלָא בְּאוֹתוֹ אוֹת הַבְּרִית שְׁהִיָּה רְשׁוּם בְּכַשְׁרוֹ, שְׁזוֹ חֲשִׁיבוֹת הָאֲבוֹת יוֹתֵר מֵהַפֶּל, וּבְרִית זוֹ הִיא סוּד שֶׁל יוֹסֵף.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּאַבְרָהָם וּבְיַעֲקֹב כְּתוּב שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי. תַּחַת יָרְכִי, כְּלוֹמֵר בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָמוֹז בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ וּמוֹצִיא זֶרַע קֹדֶשׁ נֶאֱמָן לְעוֹלָם. בְּיַצְחָק לֹא כְּתוּב, כִּי יֵצֵא מִמֶּנּוּ עֲשׂוֹ.

עוֹד, מָה הַטַּעַם שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי, אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם? אֲלָא אָמַר לוֹ יַעֲקֹב לְיוֹסֵף, בְּרַשְׁם הַקְּדוֹשׁ הִזָּה הַשְּׂבִיעַ לִי, שְׁהוֹצִיא זֶרַע קֹדֶשׁ נֶאֱמָן לְעוֹלָם, וְנִשְׁמַר וְלֹא נִטְמָא לְעוֹלָמִים, שְׁלֵא יִקְבֵּר בֵּין אוֹתֵם הַטְּמָאִים שְׁלֵא שְׁמְרוּ אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים, שְׂכָתוֹב בָּהֶם (יחזקאל ב) אֲשֶׁר בִּשְׂרַח חֲמוּרִים בְּשֶׁרֶם וְזָרְמַת סוּסִים וְזָרְמַתִּים.

וְאֵם תֹּאמַר, הֲרִי יוֹסֵף, שְׂשֻׁמֵר אוֹתוֹ מֵעַל הַפֶּל, לְמָה נִקְבֵּר בְּיַנְיָהּ? אֲלָא שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב (שם א) הִיָּה הִזָּה דְבַר ה' אֵל יַחְזַקְאֵל בֶּן בְּיֹזִי הַפְּהֵן בְּאַרְצָא פְּשָׁדִים עַל נְהַר כְּבַר. וְהָרִי שְׁנֵינּוּ שְׂשֻׁכִּינָה לֹא שׁוּרָה, רַק בְּאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, אֲזוֹ לְמָה כְּאֵן שְׂשֻׁכִּינָה? אֲלָא כְּתוּב עַל נְהַר כְּבַר, וְכְתוּב וַתְּהִי עֲלָיו שֵׁם יְד ה'. אַף כְּאֵן, אַרְוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף נִשְׁלַף בְּתוֹף הַמַּיִם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

אַחֲרָא בְּהִיא שְׂעִתָּא, כְּשִׁאֲרַ חֲיִיבֵי עֲלֵמָא. וְעַל כִּף כְּתִיב, (בראשית לה) וַיְהִי כֵּן יַעֲקֹב שָׁנִים עָשׂוֹ. דִּהָא בְּנִיָּהּ דְּשִׁאֲרַ חֲיִיבֵי עֲלֵמָא דְּעַבְדִּין הֵהוּא עוֹבְדָא, בְּשִׁמָּא אַחֲרָא אֶקְרוּן. וְהָא יְדִיעָא מְלָה דָא לְגַבֵּי חֲבָרָא, וּבְגִינֵי כִף וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, בְּנוֹ מִמֶּשׁ, מִשִּׁירוֹתָא וְסִיּוּמָא (ד"א ל"ג בְּרִית) בְּנוֹ הָוָה.

תֹּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמָה אוֹמֵי לִיָּה יַעֲקֹב לְיוֹסֵף, דְּכְתִיב שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי. אֲלָא בְּהִיא אֶת קִימָא, דִּהָוָה רְשִׁים בְּבִשְׂרִיָּה, דְּדָא חֲשִׁיבוֹתָא דְּאַבְהֵן יְתִיר מִפְּלָא. וְהָאִי בְּרִית, רְזָא דְיוֹסֵף אִיָּהוּ.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּאַבְרָהָם וּבְיַעֲקֹב כְּתִיב, שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי, תַּחֲוֹת יָרְכִי, כְּלוֹמֵר, בְּהִיא אֶתֵר דְּרַמִּיזָא בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְאַפִּיק זֶרַעא קְדִישָׁא מִהִימְנָא לְעֵלְמָא. בְּיַצְחָק לֹא כְּתִיב, בְּגִין דְּנִפְיָק מִנִּיָּה עֲשׂוֹ.

תוּ, מָאִי טַעְמָא הֵכָא, שִׁים נָא יֶדֶךָ תַּחַת יָרְכִי אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם. אֲלָא אָמַר לִיָּה יַעֲקֹב לְיוֹסֵף, בְּהָאִי רְשִׁימָא קְדִישָׁא אוֹמֵי לִי, דְּאַפִּיק זֶרַעא קְדִישָׁא מִהִימְנָא לְעֵלְמָא, וְאַתְנַטִּיר, וְלֹא אִסְתַּאב לְעֵלְמִין. דְּלֹא יִתְקַבֵּר בֵּין אִינוּן מְסַאֲבִין, דְּלֹא נְטֵרוּ לִיָּה לְעֵלְמִין. דְּכְתִיב בְּהוּ, (יחזקאל ב) אֲשֶׁר בִּשְׂרַח חֲמוּרִים בְּשֶׁרֶם וְזָרְמַת סוּסִים וְזָרְמַתִּים.

וְאִי תִימָא, הָא יוֹסֵף דְּנַטִּיר לִיָּה עַל פְּלָא, אִמָּאִי אִתְקַבֵּר בְּיַנְיָהּ. אֲלָא תְנִינָן, כְּתִיב, (יחזקאל א) הִיָּה הִזָּה דְבַר ה' אֵל יַחְזַקְאֵל

בֶּן בְּיֹזִי הַפְּהֵן בְּאַרְצָא פְּשָׁדִים עַל נְהַר כְּבַר, וְהָא תְנִינָן, דְּשְׂכִינְתָא לָא שְׂרִיא אֲלָא בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. אִמָּאִי הֵכָא שְׂכִינְתָא. אֲלָא עַל נְהַר כְּבַר

הוא, אם יוסף יעלה מפאן, הגלות לא תתקיים, אלא תהיה קבורתו במקום שלא נטמא, ויסבלו בני ישראל את הגלות.

שנינו, אמר רבי יוסי, ראה יעקב שחריי פכל נתקן לפסא הקדוש באבות (פאבות). אמר, אם כן, יקבר, איך הגוף הזה יתאחד באבות. ואפלו המערה שנקבר שם נקראת מכפלה, משום שפך דבר של מכפלה הוא שנים ואחד, אף המערה שנים ואחד.

ובא וראה, האבות זכו להקבר שם הם וזווגיהם. יעקב - הוא ולא. מה הטעם רחל לא, והרי פתוב ורחל עקרה, שהיא עקר הבית? אלא לאה זכתה בו להוציא ששה שבטים מגזע קדוש בעולם יותר, ומשום כן היא נתנה עמו לזווג במערה.

אמר רבי יהודה, פל זמיה היתה לאה עומדת בפרשת דרכים, ובכתה בשביל יעקב, כששמעה שהוא צדיק, ותפלה היא הקדימה לו, והינו שפתוב (בראשית כט) ועיני לאה רפות, כמו שבארנו שמקדימה ויושבת בפרשת דרכים לשאל.

רחל לא יצאה לדרכים לעולם, משום כן זכתה לאה להקבר עמו, ורחל קבורתה עומדת בפרשת דרכים ונקברה שם. זהו שפתוב ואני בבאי מפדן ארם מתה עלי רחל. מה זה עלי? עלי ודאי, כלומר בגללי. בארץ פנען בדרך - בגללי מתה בדרך, שלא יצאה בשבילי לעולמים כמו אחותה.

משום כן, לאה שיצאה ובכתה בפרשת דרכים בשביל יעקב, זכתה להקבר עמו. רחל שלא

בגיני. בארץ פנען בדרך, בגיני מיתת בדרך, דלא נפקת בגיני לעלמין פאחתה.

בגין כן, לאה דנפקת ובכת בפרשת אורחין בגיניה דיעקב, זכתה

פתיב, וכתוב ותהי עליו שם יד ה'. אף הכא, יוסף במיא אתרמי ארונא דיליה. אמר קדשא ברין הוא, אי יוסף אסתלק מהכא, גלותא לא אתקיים. אלא תהא קבורתיה באתר דלא יסתאב, ויסבלון בני ישראל גלותא.

תאנא, אמר רבי יוסי, חמא יעקב דהא בכלא אתתקן לכרסיא קדישא באבהן (פאבות). אמר, אי הכי יתקבר, היך גופא דא אחידא באבהתא, ואפילו מערתא דאתקבר תמן אקרי כפילתא. בגין דכל מלה דכפילתא הוא תרין וחד, אוף מערתא תרין וחד.

ותא חזי, אבהתא זכו לאתקברא תמן, אינון וזווגיהו. יעקב (דף רכג ע"א) הוא ולא, מאי טעמא רחל לא, והא כתיב, (בראשית כט) ורחל עקרה, דאיהי עקרא דביתא. אלא, לאה זכתה ביה, לאפקא שית שבטין מגזעא קדישא בעלמא יתיר. ובגיני כן, אתייהבת עמיה לזווגא במערתא.

אמר רבי יהודה לאה כל יומהא, הות בפרשת אורחין קיימא, ובכת בגיניה דיעקב, כד שמעת דאיהו צדיקא. וצלותא אקדמת ליה. והיינו דכתיב, (בראשית כט) ועיני לאה רפות, פמה דאוקימנא, דמקדמת ויתבת בפרשת אורחין למשאל.

רחל לא נפקת לאורחין לעלמא. בגיני כן זכתה לאה לאתקברא עמיה. ורחל קימת קבורתה בפרשת אורחין ואתקברת תמן. הדא הוא דכתיב, ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל. מהו עלי. עלי ודאי, כלומר בגיני מיתת בדרך, דלא נפקת בגיני לעלמין פאחתה. לאה דנפקת ובכת בפרשת אורחין בגיניה דיעקב, זכתה